

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/19/2020
Identifikačné číslo spisu: 5718203121
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Gandžala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5718203121.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T..a, trvalým pobytom vo S., právne zastúpeného spoločnosťou Sidor a partneri s.r.o., so sídlom v Hlohovci, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, za ktorú koná konateľ a advokát JUDr. Vladimír Sidor, proti žalovanému BNP PARINBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom vo Francúzku, 75009 Paríž, Boulevard Haussmann 1, konajúcemu na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, IČO: 36 862 169, za ktorú koná konateľka a advokátka JUDr. Viktória Nagyová Tenkač, o zaplatenie 763,14 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn.: 21Csp/145/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. septembra 2019 sp. zn. 10Co/102/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. septembra 2019 sp. zn. 10Co/102/2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin z 18. decembra 2018 č.k. 21Csp/145/2018-93 z r u š u j e a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 18. decembra 2018 č.k. 21Csp/145/2018-93 žalobu žalobcu o zaplatenie 763,14 Eur s príslušenstvom zamietol (I. výrok) a žalovanému priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok).

1. 2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa žalobou podanou 31. augusta 2018 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 763,14 Eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný (resp. jeho právny predchodca spoločnosť Y. - ďalej aj „pôvodný veriteľ“) mu poskytol úver vo výške 7 000 Eur, pričom z titulu splatenia tohto úveru zaplatil sumu 7 763,14 Eur. Keďže predmetná úverová zmluva neobsahovala zákonné náležitosti, predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Preto sa v tomto spore z titulu vydania bezdôvodného obohatenia domáhal zaplatenia rozdielu medzi poskytnutým úverom a skutočne zaplatenou sumou, ktorý predstavuje sumu 763,14 Eur.

1. 3. V odôvodnení rozhodnutia vo veci samej súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním

nebolo preukázané, že úverová zmluva je bezúročná a bezpoplatková. Naopak, bolo preukázané, že zmluva bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami predpisov o ochrane spotrebiteľov, teda, že obsahuje správne vypočítanú ročnú priemernú mieru nákladov, ako aj správny údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Z týchto dôvodov vznikol žalovanému voči žalobcovi nárok na zaplatenie úroku za poskytnutie úveru, ako aj ostatných dohodnutých poplatkov, a z rovnakých dôvodov žalobcovi voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka nevznikol. Zároveň konštatoval, že ak by aj žalobcovi voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vznikol, vzhľadom na žalovaným uplatnenú námietku premlčania by ho priznať nemohol. Preto žalobu žalobcu, v ktorej žiadal o zaplatenie 763,14 Eur z titulu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, zamietol.

1. 4. Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie § 255 v spojení s ustanovením 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) a žalovanému, ktorý úspešne bránil svoje právo, priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. 1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. septembra 2019 sp. zn. 10Co/102/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

2. 2. S ohľadom na formuláciu predostretých odvolacích dôvodov zdôraznil principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, z čoho nadväzne vyplýva, že odvolací súd nemôže nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených konkrétnych námietok. Uviedol, že v okolnostiach súdnej veci je z takto vymedzeného hľadiska evidentné, že súd prvej inštancie vyslovil ako samostatný dôvod zamietnutia žaloby (aj) premlčanie uplatnenej pohľadávky. Odvolateľ však v rámci predostretého opravného prostriedku úplne rezignoval na vznesenie protiargumentácie voči uvedenej zásadnej/nosnej právnej úvahe. Vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd uviedol, že z hľadiska procesnej ekonomie je nadbytočné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami, nakoľko takáto procesná situácia, a to nepopretie niektorého zo samostatných dôvodov zamietnutia žaloby, nevyhnutne vedie k procesnému neúspechu odvolateľa. Pri nespochybnenom závere o premlčaní uplatnenej pohľadávky je bezpredmetné posudzovanie jej dôvodnosti. Zároveň však považoval za nevyhnutné uviesť, že obsahu súdneho spisu nekorešponduje tvrdenie odvolateľa o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý mal spočívať v nerozhodnutí o zmene žaloby (vrátane nerozhodnutia o dôkazných návrhoch tam údajne obsiahnutých). Takéto podanie totiž nebolo súčasťou spisového materiálu. Ďalej v tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že aj pri hypotetickom pripustení zmeny (petitu) žaloby na určenie bezúročnosti nie je zrejmé, v čom by spočíval naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení, nakoľko podstatou žalobcovho nároku je domáhanie sa vrátenia úhrady prevyšujúcej istinu, t.j. finančného plnenia, ktorý nárok je však premlčaný. Vyslovenie bezúročnosti úveru je však právne bezvýznamné vo vzťahu k ne/možnosti uspokojenia premlčaného nároku žalobcu.

2. 3. Odvolací súd ďalej konštatoval, že dôvodnou sa javila odvolacia námietka o nedoručení príloh (žalobcovi) súvisiacich s podaným odporom. Napriek tomu, že referát na č.l. 84 spisu obsahoval úpravu, v zmysle ktorej mal byť žalobcovi doručený odpor aj s prílohami, z úpravy na doručenke (na tom istom č.l.) už vyplývalo len doručovanie samotného odporu. Nebolo síce možné vylúčiť, že to bolo spôsobené len z technických dôvodov - nedostatkom „miesta“ v záhlaví doručenky, vzhľadom na uvedenú pochybnosť sa však prikláňal k ochrane dotknutých procesných práv (žalobcu). Zároveň však konštatoval, že ani existencia predmetnej nedôslednosti - nedoručenie písomností priložených k odporu - nevykazuje takú kvalifikovanú intenzitu porušenia jeho procesných práv, ktorá by musela viesť k zrušeniu odvolaním napadnutého rozsudku, nakoľko táto skutočnosť nemá bezprostredný vplyv na samotný dôvod zamietnutia žaloby - vyhodnotenie premlčania sporného nároku.

2. 4. V závere odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd uviedol, že potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti meritorneho výroku, napriek tomu, že žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevymedzil žiadnu konkrétnu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritornej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Súd prvej inštancie totiž náležite aplikoval zásadu

plného úspechu v spore.

2. 5. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. 1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. 2. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

3. 3. V odôvodnení dovolania uviedol, že nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie v spojení s konaním odvolacieho súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a to tým, že o ním podanom návrhu na zmenu žaloby, v ktorom sa (už) nedomáhal zaplataenia konkrétnej sumy (istiny), ale určenia, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, a tiež že predmetná zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty uzatvorená so žalovaným je neplatná, nebolo rozhodnuté, a to bez náležitého odôvodnenia súdu prvej inštancie v pokračovaní v konaní o pôvodnej žalobe. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nezohľadnilo skutočnosť, že práve žalobca je ten subjekt, ktorý vymedzuje predmet sporu a okruh jeho účastníkov (dominus litis). Dovolateľ taktiež namietal konštatovanie, a zároveň nedostatočné vysporiadanie sa odvolacieho súdu s absenciou predmetného návrhu na zmenu žaloby v spisovom materiály, a to napriek tomu že on disponuje potvrdením o jeho odoslaní a zaevidovaní v súdnom registri. Mal za to, že za akékoľvek technické problémy či iné nedostatky v činnosti súdu, nie je možné vyvodzovať zodpovednosť strany konania. Ďalej poukázal na bod 22 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (poznámka dovolacieho súdu - v ktorom je uvedené: „Odhládnuv od konštatovaného, aj pri hypotetickom pripustení zmeny (petitu) žaloby na určenie bezúročnosti nie je zrejmé, v čom by spočíval naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení, nakoľko podstatou žalobcovho nároku je domáhanie sa vrátenia úhrady prevyšujúcej istinu, t.j. finančného plnenia, ktorý nárok je však premlčaný. Inými slovami, (púhe) vyslovenie bezúročnosti úveru je právne bezvýznamné vo vzťahu k ne/možnosti uspokojenia premlčaného nároku žalobcu.“) a na bod 23 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (poznámka dovolacieho súdu - v ktorom je uvedené: „Naopak dôvodnou sa javí odvolacia námietka o nedoručení príloh (žalobcovi) súvisiacich s podaným odporom. Hoci referát na č.l. 84 spisu obsahuje úpravu, v zmysle ktorej má byť žalobcovi doručený odpor aj s prílohami, z úpravy na doručenke (na tom istom č.l.) už vyplýva len doručovanie samotného odporu. Nie je síce možné vylúčiť, že je to spôsobené len z technických dôvodov - nedostatkom „miesta“ v záhlaví doručenky, v pochybnostiach sa však odvolací súd prikláňa k ochrane dotknutých procesných práv (žalobcu). Zároveň však platí, že ani existencia predmetnej nedôslednosti - nedoručenie písomností priložených k odporu - nevykazuje takú/kvalifikovanú intenzitu porušenia procesných práv, ktorá by musela viesť k zrušeniu rozsudku. Nemá totiž bezprostredný vplyv na samotný dôvod zamietnutia žaloby - vyhodnotenie premlčania sporného nároku.“ pričom konštatoval, že uvedené závery odvolacieho súdu sú zjavne svojvoľné a neudržateľné, porušujúce zásadu kontradiktórnosti, a to tým, že mu bolo odopreté právo na doručenie procesných vyjadrení.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa nevie vyjadriť k pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení žalobcu (dovolateľa), týkajúcich sa doručenia návrhu na zmenu žaloby súdu prvej inštancie ešte pred jeho rozhodnutím a nedoručenia príloh jeho odporu. Poukázal však na možnosť strany sporu korigovať nesprávny postup súdu, pričom zdôraznil, že žalobca a ani jeho právny zástupca sa nezúčastnili na pojednávaní na prvoinštančnom súde, čím by v prípade svojej procesnej aktivity a bdelosti mohli priamo na tomto pojednávaní namietat' skutočnosti, ktoré boli uvedené v dovolaní. Vyslovil názor, že na to, aby došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia §420 písm. f/ CSP, musí ísť o takú intenzitu nesprávneho procesného postupu, že konanie ako celok sa javí nespravodlivé, pochybenie súdu musí byť teda hodnotené v kontexte celého konania a nie ako izolovaná vada. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu považoval za správne a žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, alternatívne zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP),

skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a dôvodné, a preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

6. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu (čo logicky predpokladá riadne predvolanie na pojednávanie), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marniaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1 Cdo 166/2018, 2 Cdo 19/2019, 3 Cdo 150/2018, 4 Cdo 27/2018, 5 Cdo 21/2018, 7 Cdo 27/2019, 8 Cdo 181/2018, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Z obsahu dovolania (vychádzajúc z článku 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalobca v dovolaní namietal nesprávny procesný postup zo strany súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu s následkom porušenia princípu kontradiktórnosti a to tým, že mu bola odopretá možnosť vyjadriť sa k dôkazom a listinám predloženým žalovaným v odpore proti platobnému rozkazu, a tiež tým, že pred rozhodnutím vo veci samej nedošlo k rozhodnutiu o jeho procesnom návrhu na zmenu žaloby.

11. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či absencia rozhodnutia súdu prvej inštancie o návrhu žalobcu (dovolateľa) na zmenu žaloby vykazuje znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. Z ustanovenia § 139 CSP vyplýva, že žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

13. Zmena žaloby je prejavom (jednou z foriem) dispozičnej zásady, ktorá je typická pre sporové konanie a umožňuje strane sporu vystupujúcej na strane žalobcu (na strane žalovaného len v prípade zmeny vzájomnej žaloby), aby modifikovala svoj žalobný návrh, ktorý však nie prostriedkom procesného útoku alebo obrany (§ 149 CSP). Možnosť meniť žalobu však nie je absolútna a zákon ju obmedzuje najmä z dôvodov hospodárnosti.

14. Žalobu možno zmeniť počas konania. V rámci konania v prvej inštancii je zmena žaloby neprípustná v spotrebiteľských sporoch, avšak len v prípade, ak je spotrebiteľ na strane žalovaného (§ 294 CSP). Zákon ďalej výslovne nepripúšťa zmenu žalobu v odvolacom konaní (§ 371 CSP) a v dovolacom konaní (§ 438 ods. 2 CSP). Z uvedeného možno vyvodiť záver, že zmena žaloby prichádza do úvahy len v rámci konania v prvej inštancii. Žalobca teda môže žalobu meniť do momentu vyhlásenia rozsudku vo veci samej (§ 219 CSP) alebo do momentu jeho vydania (kontumačný rozsudok, platobný rozkaz a pod.), ak sa rozsudok nevyhlasuje verejne. Ak sa konanie v prvej inštancii končí vydaním uznesenia (zastavenie konania, odmietnutie žaloby), použije sa ustanovenie § 235 CSP.

15. Zmena žaloby ako dispozičný procesný úkon strany môže mať formu podania (§ 123 CSP a nasl.) alebo môže byť urobená ako prednes strany na pojednávaní (§ 181 CSP). Ak sa zmena žaloby realizuje formou podania, do úvahy prichádza len písomná forma (§ 125 CSP). Pri odstraňovaní väd podania sa bude postupovať podľa § 129 CSP v spojení s § 123 ods. 2 CSP. Zákon však výslovne predpokladá (§ 142 ods. 1 CSP), že strana môže zmenu navrhnúť aj na pojednávaní, t. j. formou ústneho prednesu. Vtedy bude zmena žaloby súčasťou zápisnice o pojednávaní (§ 99 CSP), ak sa robí, alebo zvukového záznamu (§ 98 CSP). Súd posudzuje podanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP), t. j. označenie podania stranou je irelevantné.

16. Zmena žaloby má význam z pohľadu jej hmotnoprávných účinkov, najmä z pohľadu zastavenia (spočívania) plynutia premlčacej lehoty. Hmotnoprávne účinky zmenenej žaloby nastanú až od uplatnenia návrhu na zmenu žaloby na súde (nie odo dňa uplatnenia pôvodného nároku, ani dňom, kedy bolo o zmene rozhodnuté), avšak len za predpokladu, že súd zmenu pripustí.

17. Podľa § 140 CSP, zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo, a taktiež je to i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Za zmenu žaloby sa však nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

18. Podľa § 142 CSP, o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1) voči ktorému nie je prípustné odvolanie (§ 357 a contrario), a to spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania. Uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomné na pojednávaní, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk.

19. Pokiaľ súd nerozhodne o uplatnenej zmene žaloby, nemôže pokračovať v konaní o pôvodnej žalobe. Ak súd neprípustí zmenu žaloby, pokračuje v konaní o pôvodnej žalobe

20. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou 31. augusta 2018 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 763,14 Eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia (podrobnejšie vid' bod 1. 2. odôvodnenia). Podaním z 13. novembra 2018 realizovaným prostredníctvom portálu e-žaloby 16. novembra 2018 (č. l. 189 spisu) žalobca žiadal pripustiť zmenu žaloby (petitu) tak, aby súd prvej inštancie rozhodol, že: „Úver vyplývajúci zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného - spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a. s. dňa 15. marca 2013 je bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty uzatvorená dňa 15. marca 2013 medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného - spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a. s. je neplatná. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 100 % do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“ (č. l. 192 p.v. spisu).

21. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že uvedený návrh žalobcu na zmenu žaloby sa v dobe rozhodovania súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu v spise nenachádzal, avšak v dovolacom konaní žalobca preukázal jeho odoslanie prostredníctvom internetovej stránky, a to dňa 16. novembra 2018 (č. l. 189 spisu). Odvolací súd vo veci vyhlásil rozsudok bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že „obsahu súdneho spisu nekorešponduje tvrdenie odvolateľa o nesprávnom procesnom postupe okresného súdu majúcom spočívať v nerozhodnutí o zmene žaloby (vrátane nerozhodnutia o dôkazných návrhoch tam údajne obsiahnutých). Takéto podanie totiž nie je súčasťou spisového materiálu. Odhliadnuc od konštatovaného, aj pri hypotetickom pripustení zmeny (petitu) žaloby na určenie bezúročnosti nie je zrejmé, v čom by spočíval naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení nakoľko podstatou žalobcovho nároku je domáhanie sa vrátenia úhrady prevyšujúcej istinu, t.j. finančného plnenia, ktorý nárok je však premlčaný. Inými slovami, (púhe) vyslovenie bezúročnosti úveru je právne bezvýznamné vo vzťahu k ne/možnosti uspokojenia premlčaného nároku žalobcu.“ (bod 21) Odvolací súd sa teda nezaoberal skutočnosťou, že o (žalobcom v odvolaní tvrdenom) návrhu na zmenu žaloby nebolo rozhodnuté, a to aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti súdu prvej inštancie o ňom v zmysle ustanovenia § 142 CSP rozhodnúť, a neurobil ani žiadne efektívne úkony na odstránenie pochybnosti o existencii a riadnom doručení takéhoto procesného dispozitívneho úkonu.

22. Na základe výsledkov meritórneho dovolacieho prieskumu dovolací súd konštatuje, že nerešpektovaním povinnosti rozhodnúť o návrhu žalobcu na zmenu žaloby došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP a vzhľadom k tomu sa ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní nezaoberal. Váda tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

23. Keďže uvedené zásadné procesnoprávne pochybenie nebolo odstránené ani odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania, dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Technické pochybenie pri doručovaní predmetného návrhu žalobcu na zmenu žaloby nemožno pričítať na vrub žalobcu a preto bude na zvážení súdu prvej inštancie akým procesným postupom sa s predmetným procesným pochybením vysporiada, avšak v zmysle ustanovenia § 142 CSP je jeho povinnosťou o návrhu na zmenu žaloby rozhodnúť, a to uznesením o jeho ne/pripustení.

25. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.